Rok IV. Tarnowskie Góry, dnia 11 maja 1935. Nr. 156

Przedpłata miesięczna 70 gr. Cena za poj. egzemplarz 20 groszy

GAZETA TARNOGÓRSKA

CZASOPISMO NA MIASTO I POWIAT TARNOWSKIE GÓRY.

Echa powstania greckiego

W Grecji od chwili stłumienia wojny domowej Venizelosa funkcjonuje sprawnie nadzwyczajny trybunał sądowy - wojenny, który rozpatrzył już kilkadziesiąt wypadków, skazując wielu, szczególnie byłych oficerów, na kary długoletnich więzień. Ostatnio, bo 6. bm., rząd ten wydał zaocznie wyroki śmierci na Venizelosa, gen. Plastirasa, Kandurasa i Canakakisa, — zaocznie, bo wszyscy wymienieni uszli zagranicę.

W czasie przewodu sądowego jeden ze świadków, gen. Metaxas, zwolennik monarchji, wezwany na świadka w procesie przywódców opozycji Papanastasiou oświadczył, że głównymi winowajcami rewolucji są: obecny premjer Tsaldaris, min. wojny, gen. Kondylis i b. minister marynarki Hadżikiriakos, którzy przez swoje bierne zachowanie się wobec Venizelosa i jego zwolenników ułatwili im swobodne przygotowanie powstania.

Minister Laval w Warszawie

Wczoraj wieczorem przybył do Warszawy francuski minister spraw zagr. p. Laval, odbywając swą długo zapowiadaną podróż Warszawa—Moskwa. W ostatniej jeszcze chwili zdawało się, że podróż ulegnie odroczeniu na skutek nieszczęśliwego wypadku premjera p. Flandina, który nie mógł wziąć udziału w posiedzeniu Rady Ministrów, zapowiedzianem przed tą podróżą.

Mimo wypadku p. Flandina przewidziane posiedzenie Rady Ministrów odbyło się o oznaczonym czasie. Stało się to na wyraźne życzenie premjera, który z kliniki zwrócił się telefonicznie do prezydenta republiki prosząc, by ze względu na doniosłe znaczenie podróży p. Lavala do Warszawy i Moskwy, zebranie ministrów nie zostało odroczone.

Posiedzenie zostało niemal wyłącznie wypełnione wyjaśnieniami udzielonemi kolegom przez p. Lavala.

Dzienniki opatrzyły komunikat urzędowy wielkimi trzyszpaltowemi literami, używanemi zazwyczaj dla dużych politycznych sensacyj. Tem szczuplej przez kontrast — wyglądają lakoniczne informacje, gdyż ministrowie odmówili wszelkich normalnie praktykowanych niedyskrecji. Dlatego też nie przedostają się do prasy żadne wskazówki co do rozmów między ambasadorem Chłapowskim i min. Lavalem.

Rezerwa obok faktu, że układ z Rosją już został podpisany — jest powodem, że opinja francuska zdaje się przywiązywać większe znaczenie do pobytu p. Lavala w Warszawie, niż do jego wizyty w Moskwie, mającej obecnie cechy raczej protokólarnej grzeczności. Niewątpliwie pewne wpływy urzędowe nie są obce temu nastawieniu. Charakterystycznem jest np., że dziennik „Oeuvre", który w swej rubryce dyplomatycznej czynił pod adresem Polski od roku systematycznie niemądre wycieczki, wystąpił dziś z naczelnym artykułem, podpisanym przez radykalnego posła p. Gastona Mantina i nastrojonym na serdeczną nutę przyjaźni.

Te inspiracje, których echa znajdujemy również w dziennikach prowincjonalnych, zmierzają do naprawienia atmosfery zepsutej przez niefortunne kampanje prasowe.

W dniu dzisiejszym francuski minister będzie miał możność przeprowadzenia szeregu rozmów; przyjęty również będzie przez p. Prezydenta. W związku z podróżą p. Lavala do Moskwy donosi francuski „Le Matin", że redaktorzy tego pisma nie będą mogli towarzyszyć min. Lavalowi w podróży po Moskwie, ponieważ Sowiety odmówiły im wizy. „Le Matin" zamieszcza z tego powodu energiczny protest, do którego przyłącza się, przypominając, że i jego przedstawicielowi odmówiono wizy. „Le Journal" pisze: „nawet, jeśliby ambasada ZSRR cofnęła swą decyzję, postanowiliśmy nie wysyłać naszych przedstawicieli do Moskwy".

„Le Figaro" solidaryzuje się zainteresowanemi w tej sprawie dziennikami, podkreślając, że odmowa udzielenia wiz jest sprawą dotyczącą całej prasy francuskiej.

„Le Petit Parisien" stwierdza, że czynienie jakichkolwiek różnic przy udzieleniu wiz nie może być tolerowane. Jeśli rząd sowiecki trwać będzie przy swojej decyzji, jest rzeczą prawdopodobną, że większość dzienników francuskich wyrzeknie się swych przedstawicieli do Moskwy.

SALA DOMU LUDOWEGO

NIEDZIELA, DNIA 12. MAJA 1935 R. GODZINA 17-TA

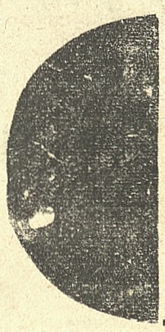

WIECZÓR LITERACKO-MUZYCZNY

ZOFJA KOSSAK-SZCZUCKA

GUSTAW MORCINEK

Dochód na kolonje letnie dla młodzieży szkolnej.

Reklama jest dźwignią handlu!

Papież w obronie katolików niemieckich

W ubiegły poniedziałek przyjął papież pielgrzymów niemieckich Fryburga, Moguncji i Śląska niemieckiego. Papież wygłosił przemówienie, w którem oświadczył, że, według wiadomości nadchodzących, prawie codziennie katolicy w Niemczech są niepokojeni, i że są czynione im przeszkody w życiu katolickiem. Niestety—mówił papież — zmierza się w imię rzekomego pozytywnego chrześcijaństwa do pozbawienia Niemiec chrześcijańskiego charakteru, chcąc prowadzić je do barbarzyńskiego pogaństwa. Jednocześnie nie pomija się żadnej sposobności, by stwarzać przeszkodę w życiu chrześcijańskiem — katolickiem.

Żywimy nadzieję — mówi Ojciec św. — że wy po powrocie do ojczyzny zostaniecie lepiej przyjęci i lepiej potraktowani od tych dzielnych i pobożnych młodzieńców wiernych kościołowi i ojczyźnie, którzy niedawno przybyli do nas, aby odwiedzić swego wspólnego Ojca. Chwalimy ich i wspominamy ze czcią w obliczu całego świata chrześcijańskiego i cywilizowanego. Musimy natomiast ustosunkować się zupełnie odmiennie do tych, którzy ponoszą odpowiedzialność za sposób potraktowania i przyjęcia młodzieży, która wraca z Watykanu do ojczyzny.

W zakończeniu przemówienia Ojciec św. oświadczył, że prosi Boga, aby naród niemiecki doczekał się lepszych czasów.

Prezydent Estonji Paetes w Polsce

W b. tygodniu przybył do Polski estoński prezydent p. Paetes i udał się na kurację do słynnego naszego uzdrowiska Truskawca, którego wody z „Naftusią" na czele cieszą się europejską sławą.

Uwaga sportowcy, tenisiści!

Podaje się do wiadomości, że Magistrat przystąpił już do wynajmowania kortu tenisowego na cały sezon roku 1935. Opłata sezonowa wynosi tylko 16,- zł. za 1 godzinę tygodniowo, zaś za pojedyńczą godzinę 1,- zł.

Zgłoszenia przyjmuje Magistrat, Oddział Gospodarczy, pokój nr. 16 w godzinach urzędowych, gdzie również udziela się bliższych informacyj.

Tarn. Góry, dn. 9 V. 1935 r.

MAGISTRAT
Burmistrz:
(-) Antes

Konferencja bałtycka

We wtorek b. tygodnia rozpoczęła się w Kownie konferencja ministrów państw bałtyckich, związanych z sobą paktem bałtyckim: Łotwy, Litwy i Estonji. Litewski minister Losorajtis witając członków konferencji zaznaczył, że ideą przewodnią zarówno poprzedniej konferencji talińskiej jak i obecnych narad jest chęć utrzymania niezależności państw bałtyckich oraz utrwalenie pokoju i bezpieczeństwa. P. Losorajtis wyraził przekonanie, że obecna konferencja służy celom pokoju i bezpieczeństwa, przyczyni się do wzmocnienia i pogłębienia stosunków między Litwą, Łotwą i Estonją.

Na konferencji, jak donosi prasa, była dyskutowana sprawa przystąpienia tych państw do systemu paktów wschodnio-europejskich jednakże nie została załatwiona. W dyskusji ujawniła się różnica poglądów między Litwą a pozostałemi dwoma państwami. Podkreślił to w czasie przyjęcia w swojem przemówieniu min. Losorajtis, oświadczając, że państwa bałtyckie różnią się w ocenie ważności zagadnień politycznych.

W czasie posiedzenia min. spr. zagr. Estonji Seljamaa wygłosił przemówienie, w którem zaznaczył między innemi, że wydarzenia polityczne ostatnich miesięcy wymagają od polityków międzynarodowych dużego naprężenia, a od trzech państw bałtyckich czynnej uwagi i stałego kontaktu. Konferencja — zdaniem ministra Seljamaa winna przestudjować obecną sytuację polityczną w Europie i znaleźć drogi do zabezpieczenia pokoju i własnej niepodległości.

Kierownik delegacji łotewskiej, sekretarz gen. nar. N. S. Z. Munters podkreślił, że od czasu ostatniej konferencji na terenie międzynarodowym zaszło wiele ważnych wydarzeń, jak porozumienie angielsko-francuskie, konferencja w Stresie i pakt francusko-sowiecki. Państwa bałtyckie nie mogą ustosunkować się obojętnie do tego punktu. Dla polityki bałtyckiej ważne są dwie okoliczności. Winna ona być całkowicie niezależna, lecz jednocześnie niezależność ta nacechowana być winna charakterem twórczym i unikać pasywności.

Hitler zwołuje Reichstag

Według wiadomości prasowych zaczerpniętych z najważniejszego źródła, kanclerz Hitler zwołuje w najbliższych dniach Reichstag i wygłosi wielką mowę poświęconą polityce zagranicznej. Data zwołania Reichstagu nie jest jeszcze ściśle ustaloną, ale mówi się o 17 maju, t. z. o dniu, kiedy będzie już znany przebieg wizyty min. Lavala w Moskwie. Pozatem przypomnieć należy, że dwa lata temu 17 maja kanclerz Hitler wygłosił swą pierwszą mowę, w której naszkicował program polityki zagranicznej Rzeszy.

Jak uważa berliński korespondent francuskiego „Le Petit Parisien", ma to związek z krótką wycieczką morską, jaką odbył kanclerz Hitler na pokładzie statku „Scharn horst". W czasie tej wycieczki, w której wzięli także udział min. wojny gen. v. Blomberg, min. marynarki admirał Roeder, min. gospodarstwa dr. Schacht, v. Ribbentrop, min. Hess, i min. Goebbels, odbyły się zdaniem korespondenta ważne rozmowy polityczne na temat polityki zagranicznej. Mogły się one odbyć w czasie tej wycieczki bez świadków. Przypuszczalnie to potwierdza fakt, że żaden z dyplomatów Wilhelmstrasse nie wziął udziału w wycieczce.

Prof. Piccard w Warszawie

We wtorek rano przyjechał do Warszawy na zaproszenie Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej słynny uczony i aeronauta szwajcarski, dwukrotny zdobywca stratosfery, prof. belgijskiego „Université Libre" w Brukseli dr. August Piccard. Celem jego przybycia jest szczegółowe zapoznanie się ze słynnemi warsztatami balonowemi polskiemi w Jabłonnie. Tutaj bowiem ma zamiar prof. Piccard budować swój nowy balon stratosferyczny, na którym zamierza odbyć nowy lot. Prof. Piccard wygłosił w Warszawie referat o środkach umożliwiających badanie stratosfery.

„Srebrne gody" Króla Jerzego V.

W Anglji zaczęły się w b. tygodniu olbrzymie uroczystości jubileuszowe ku uczczeniu 25-lecia wstąpienia na tron angielski. Króla Jerzego V. Będą one obejmowały całe imperium brytyjskie i trwały do końca lipca.

Gimnazjum polskie w Bytomiu

otrzymało prawo publiczności

Prezydent Komisji Mieszanej dla Górnego Śląska komunikuje:

„W sprawie mniejszościowych szkół średnich na Górnym Śląsku, Komisja Mieszana osiągnęła w drodze rokowań ugodowych, załatwienie, które odpowiada zasadom słuszności i interesom kulturalnym mniejszości polskiej i niemieckiej.

W szczególności przyznaje się prywatnemu gimnazjum polskiemu w Bytomiu i pryw. gimnazjum niemieckiemu w Chorzowie prawo publiczności z natychmiastową mocą obowiązującą. W obu tych gimnazjach egzamin dojrzałości odbędzie się już w roku szk. 1934-35, w myśl przepisów, obowiązujących dla gimnazjów państwowych.

Prezydent Komisji Mieszanej wyraża duże zadowolenie, że dzięki wzajemnej dobrej woli i życzliwemu poparciu władz polskich i niemieckich osiągnięto zadawalające i pojednawcze rozwiązanie sprawy.

Nowe władze Z. N. P.

Na ostatniem walnem zebraniu Powiatowego Oddziału Związku Nauczycielstwa Polskiego w Tarn. Górach w dniu 27 kwietnia 1935 wybrano nowy zarząd w składzie następującym:

Prezes Gładysz Tomasz, wiceprezes i Kierownik Wydziału Organizacyjnego dr. Merklinger Edward, Kierownik Wydziału Pedagogicznego Bauta Antoni, Kierownik Wydziału Pracy Reguła Andrzej. Członkowie zarządu: Telka Paweł, Żychalówna Michalina, Tracz Wiktor, Kłapowa Cecylja, Prezes Sekcji Sredniaków Nałęcki Rudolf. Prezesi Ognisk: Kotajny, Twardokęs, Szwedler, Mossur.

Komisja rewizyjna: Rutkowski. Pęgiel, Kleinpeter, Swiderska, Falgerówna.

Sąd Honorowy: Dr. Semkowicz. Wójcikiewicz.

Delegat na Zjazd do Warszawy: Gładysz Tomasz.

OBYWATELE!

XII. Tydzień L. O. P. P.

odbędzie się w całej Rzeczypospolitej w czasie od 12 do 19 maja 1935 r.

Koło miejscowe L.O.P.P. w Tarnowskich Górach i w bieżącym roku przyczyni się niewątpliwie tak jak w latach poprzednich do uświetnienia obchodu tego Tygodnia.

Program XII. Tygodnia lotniczego miejscowego Koła L.O.P.P. jest następujący:

W sobotę, dnia 11 maja o godzinie 19,30 capstrzyk orkiestry wojskowej.

W niedzielę, dnia 12 maja: a) od godziny 12,30 — 13,30 koncert orkiestry wojskowej na Rynku, b) podczas koncertu wielki pochód propagandowy z orkiestrą kolejową, c) o godzinie 16-tej wyścigi i pokaz jazdy konnej na placu garnizonowym w Bobrownikach. Bilety wstępu dla starszych 49 gr., dla dzieci, młodzieży i wojskowych 20 gr.

W poniedziałek, dnia 13 maja alarm gazowy.

We wtorek, dnia 14 maja o godzinie 14-tej w Kinie Nowości wyświetlanie filmu propagandowego L. O. P. P. dla szkół średnich. Wstęp wolny.

W środę, dnia 15 maja o godzinie 14-tej w Kinie Nowości wyświetlanie filmu propagandowego L. O. P. P. dla szkół powszechnych. Wstęp wolny.

We czwartek, dnia 16 maja o godzinie 16-tej atak lotniczo-gazowy oraz obrona czynna miasta przez wojsko. Dla bezpieczeństwa nie chodzić po ulicach grupami. Dzieci winny się bezwzględnie znajdować pod opieką starszych. Pozatem należy przestrzegać zarządzeń policji i komendanta obrony.

W piątek, dnia 17 maja o godzinie 14-tej w Kinie Nowości wyświetlanie filmu propagandowego L. O. P. P. dla 3 Pułku Ułanów. Wstęp wolny.

W sobotę, dnia 18 maja 1) o godzinie 14-tej w Kinie Nowości wyświetlanie filmu propagandowego L. O. P. P. dla 11 Pułku Piechoty. Wstęp wolny. 2) o godzinie 19-tej Wieczorek Lotniczy w sali Domu Ludowego. W programie: a) krótki referat o zadaniach i celach L. O. P. P., b) część koncertową wykona orkiestra kolejowa i chór parowozowni. c) tańce narodowe i recytacje. (Wstępy za dobrowolnemi datkami). 3) od godziny 21-szej Wieczorek z tańcami w salach w świetlicy K. P. W. przy ulicy Częstochowskiej. Wstęp wolny.

W niedzielę, dnia 19 maja 1) o godzinie 13-tej konkurs i pokaz lotów modeli lotniczych dla konstruktorów uczni szkolnych z nagrodami. Konkurs odbędzie się na placu koło dworca. Wstęp wolny. b) o godzinie 15-tej Wielki Festyn z różnemi niespodziankami w parku „Sielanka Redena" (Koncertować będzie orkiestra 11 Pułku Piechoty). c) o godzinie 20-tej Zabawa Ludowa z tańcami w świetle reflektorów.

W razie niepogody zabawa ludowa odbędzie się o godzinie 17-tej na sali p. Pospieszyńskiego. Bilety wstępu dla starszych po 20 gr., dla dzieci i młodzieży szkolnej 10 gr. (Na ewtl. zabawę w sali 49 gr).

W czasie Tygodnia i to: w niedzielę, dnia 12. V. od 9-tej do 17-tej; w poniedziałek, dnia 13. V. od 14-tej do 19-tej; i we wtorek, dnia 14. V. od 14-tej do 19-tej wystawa modeli samolotowych w sali gimnastycznej przy szkole powszechnej przy ulicy Sobieskiego. Wstęp wolny.

OBYWATELE! Z uwagi na doniosłe cele L. O. P. P. w kierunku obrony Państwa, a w szczególności ludności cywilnej, apelujemy do wszystkich o poparcie dążeń L. O. P. P. przez gremjalne wzięcie udziału w imprezach w ramach XII. Tygodnia L. O. P. P.

Każdy obywatel powinien być członkiem L. O. P. P. Kto nim dotychczas nie jest, niech nie zwleka z wstąpieniem w szeregi członków L. O. P. P.

Za Zarząd Koła L. O. P. P.
na miasto Tarnowskie Góry
(—) Adamski, prezes **(—) Tomaszewski**, sekr.

Z życia Zw. Rezerwistów.

Dnia 4. bm. o godz. 19-tej Koło Zw. Rezerwistów w Tarnowskich Górach odbyło swoje miesięczne zebranie. Po zagajeniu przez prezesa Koła p. Giera i odczytaniu protokołu z poprzedniego zebrania miesięcznego omawiano szereg spraw związkowych i postanowiono urządzić wycieczki na kopalnię Radzionków i Szyb Staszyca oraz wziąć udział gremjalnie w sypaniu kopca Wyzwolenia w Szarleju-W.Piekarach.

Po wolnych głosach i wnioskach, w których członkowie brali liczny udział, zakończono zebranie o godz. 20,45 hasłem „Cześć Ojczyźnie" oraz odśpiewaniem pieśni „I. Brygada".

Uwaga Rzemieślnicy.

W poniedziałek dnia 13 maja rozpoczyna się kurs uproszczonej księgowości dla rzemieślników i drobnych przemysłowców.

Początek zajęć o godz. 20-tej w lokalu Szkoły Przysposobienia Kupieckiego przy ul. Zamkowej Nr. 5.

Zarząd Powiatowy N. Ch. Z. P.
Sekcja Gospodarcza.

Główny pobór wojskowy w powiecie tarnogórskim.

Pobór rekruta rocznika 1914 odbędzie się na terenie powiatu tarnogórskiego w bieżącym roku począwszy od 14—27. maja włącznie. Komisje poborowe urzędować będą w Tarnowskich Górach, dom bractwa strzeleckiego, oraz w Radzionkowie oberża p. Spyrki.

W Tarnowskich Górach stawają: w dniu 14. V. poborowi z Tarnowskich Gór od litery A — J, oraz poborowi z gminy Opatowice (1914). W dniu 15. V. poborowi z Tarn. Gór litera K — O (r. 1914) oraz kat. B. roczn. 1912. W dniu 16. V. poborowi z Tarn. Gór lit. P — Z oraz poborowi z gminy Repty Stare i Mikołeski (roczn. 1914). W dniu 17. V. poborowi z Tarn. Gór Kat. B. (roczn. 1913) oraz pob. z gminy Lasowice i Miasteczko (r. 1914) i Kat. B. r. 1913). W dniu 18. V. poborowi z gminy Rybna, Żyglinek, Pniowiec i Piaseczna roczn. 1914 oraz Kat. B. 1913r. W dniu 20. V. poborowi z gm. Repty Stare, Boruszowiec, Tarnowice Stare, Żyglin i Sowice roczn. 1914 i Kat. B. roczn. 1913.

W Radzionkowie stawają: w dniu 22. V. poborowi z gm. Kozłowa Góra r. 1914. W dniu 23. V. poborowi z gm. Orzech roczn. 1914. W dniu 24. V. poborowi z gm. Bobrowniki roczn. 1914. W dniu 25. V. poborowi Sucha Góra, Brynica i Swierklaniec r. 1914 i Kat. B. r. 1913. W dniu 27. V. poborowi z gm. Piekary Rudne i Nakło r. 1914 i Kat. B. 1913r.

Urzędowanie komisji poborowej rozpoczyna się w każdym dniu począwszy od godz. 8-mej rana. Poborowi winni się stawić przed komisją poborową w stanie trzeźwym, w czystej bieliźnie i przynieść z sobą dowody stwierdzające ich tożsamość, świadectwa szkolne i świadectwa zatrudnienia.

Ochotnicy stawają do poboru wraz i poborowemi poszczególnych gmin według zapodanego planu.

Projekty ordynacyj wyborczych do Sejmu i Senatu

WARSZAWA. Na posiedzeniu grup konstytucyjnych BBWR. poseł Podoski przedstawił projekty ordynacyj wyborczych do Sejmu i Senatu, których postanowienia najważniejsze brzmią następująco:

Projektowana ordynacja wyborcza do Sejmu ustanawia liczbę posłów na 200. — Czynne prawo wyborcze do Sejmu ma każdy obywatel bez różnicy płci, który przed dniem zarządzenia wyborów ukończył lat 24. Bierne prawo wyborcze, czyli prawo wybieralności na całym obszarze państwa, ma każdy obywatel, mający prawo wybierania, który przed dniem zarządzenia wyborów ukończył lat 30. Nie mogą kandydować w okręgach wyborczych, w których pełnią służbę, wojewodowie oraz podlegli im urzędnicy państwowi, prokuratorzy sądów powszechnych, za wyjątkiem prokuratora Sądu Najwyższego, kuratorowie okręgów szkolnych oraz podlegli im wizytatorzy i inspektorzy szkolni, dyrektorowie Izb Skarbowych, oraz podlegli im urzędnicy, oficerowie i szeregowi Policji Państwowej.

Wybory odbywają się w niedzielę w okresie wyborczym, t. zn. okres od zarządzenia wyborów do dnia głosowania wynosić będzie niemniej niż 54 a nie więcej niż 60 dni. Do przeprowadzenia wyborów będzie powołany generalny komisarz wyborczy oraz okręgowe i obwodowe komisje wyborcze. Cały obszar państwa ma być podzielony na 100 okręgów wyborczych. Na każdy okręg przypadać będą 2 mandaty poselskie. Listy kandydatów na posłów ustalać będzie w każdym okręgu zgromadzenie okręgowe pod przewodnictwem okręgowego komisarza wyborczego. Zgromadzenie okręgowe według projektu ma się składać:

a) z delegatów samorządu terytorjalnego, wybranych przez radę powiatową (po 1 delegacie na 25.000 mieszkańców danego powiatu) przez radę gminną (po 2-ch delegatów na gminę,) przez radę miejską (po 1 delegacie na 5.000 mieszkańców.)

b) z delegatów samorządu gospodarczego i organizacyj zawodowych wybranych przez Izbę Przemysłowo-Handlową (po 1 delegacie na 500 wyborców do Izby), przez Izbę Rzemieślniczą (po 1 delegacie na 500 wyborców do Izby), przez Izbę Rolniczą (po 1 delegacie na 500 członków organizacji rolniczej, uprawnionych do wybierania radców do Izby), przez zarząd pracowniczych Związków Zawodowych, działających na obszarze okręgu conajmniej 3 lata od zarządzenia wyborów do Sejmu (po 1 delegacie na 500 członków tych związków). Okręgowy komisarz wyborczy wchodzi w skład zgromadzenia. Poza powyżej wymienionemi okręgami, liczącemi ponad 100.000 ludności miejskiej, wchodzą w skład zgromadzenia ponadto delegaci samorządu zawodowego wybrani przez Izby Lekarskie (po 3-ch delegatów na okręg), przez Izby Adwokackie (po 2-ch delegatów na okręg), przez Izby Notarjalne (po 1 delegacie na okręg). W okręgach wreszcie, na których obszarze znajdują się szkoły akademickie, wchodzą do zgromadzenia delegaci szkół akademickich, proponowani przez Senaty tych szkół (3-ch delegatów na szkołę wielowydziałową i 1 delegat na szkołę jednowydziałową). Prawo zgłaszania kandydatów na posłów ma każdy uczestnik zgromadzenia okręgowego.

Na podstawie zgłoszeń uczestników, przewodniczący ustala wykaz zgłoszonych kandydatów. Jeżeli zgłoszonych zostanie tylko 4-ch kandydatów, to wszyscy zgłoszeni zostają wpisani na listę, jeżeli zostanie zgłoszonych więcej niż 4-ch, to odbywa się głosowanie, w wyniku którego zostają wpisani na listę ci wszyscy, którzy uzyskali w głosowaniu conajmniej ¼ oddanych głosów. Po ustaleniu listy kandydatów na posłów zgromadzenie w podobny sposób ustala listę zastępców kandydatów na posłów, których będzie conajmniej 2-ch. Każdy kandydat może kandydować tylko w jednym okręgu wyborczym. W wyniku głosowania otrzymają mandaty dwaj kandydaci, którzy otrzymali największą ilość głosów. Głosowanie odbywa się w ten sposób, że każdy wyborca otrzyma w lokalu urzędową kartkę do głosowania i wydrukowaną listę kandydatów i na tej kartce oznacza nazwiska dwóch kandydatów, na których pragnie oddać głos.

Projekt ordynacji wyborczej do Senatu

Senat ma się składać z 96 senatorów, z których jedna trzecia będzie powołana przez Prezydenta Rzplitej a 2/3 przez wojewódzkie kolegja wyborcze, złożone z delegatów, wybranych przez obywateli posiadających prawo wybierania do Senatu z tytułu zasług osobistych lub zaufania do nich obywateli.

Prawo wybierania do Senatu będą mieli z tytułu zasług osobistych obywatele odznaczeni orderem Orła Białego, orderem Virtuti Militari, Krzyżem lub Medalem Niepodległości, Krzyżem Walecznych, orderem Odrodzenia Polski lub Krzyżem Zasługi. Z tytułu zaufania obywateli:

a) obywatele piastujący stanowiska z wyborów w samorządzie terytorjalnym, a mianowicie członkowie rad wojewódzkich, powiatowych, gminnych i miejskich, tudzież członkowie zarządów miejskich; b) obywatele piastujący stanowiska z wyborów władz szkolnych akademickich (rektorzy i członkowie senatu tych szkół); c) obywatele piastujący stanowiska z wyborów w samorządzie gospodarczym oraz w zarządach zrzeszeń gospodarczych z temi samorządami związanych, a mianowicie członkowie władz Izb Rolniczych, Przemysłowo-Handlowych i Rzemieślniczych, przewodniczący zarządów podstawowych komórek organizacyjnych, zrzeszeń przemysłowych, cechów rzemieślniczych, związków gospodarczych i okręgowych organizacyj kół rolniczych, tudzież członkowie zarządów wyższych szczebli organizacyjnych i zrzeszeń, e) przewodniczący podstawowych komórek organizacyjnych prawniczych związków zawodowych, tudzież członkowie zarządów wyższych szczebli organizacyjnych tych zrzeszeń; f) przewodniczący zarządów podstawowych komórek organizacyjnych stowarzyszeń wyższej użyteczności, tudzież członkowie zarządów wyższych szczebli organizacyjnych tych zrzeszeń. Prawo wybierania nie służy jednak tym obywatelom, którzy nie ukończyli lat 30.

Prawo wybieralności do Senatu służy natomiast każdemu obywatelowi, mającemu prawo wybieralności do Sejmu, który przed dniem zarządzenia wyborów ukończył lat 40. Kandydować można tylko w jednem województwie. Każdy powiat dzieli się na obwody wyborcze, liczące w zasadzie po 60 wyborców do Senatu. Każdy obwód taki wybiera jednego delegata do wojewódzkiego kolegjum wyborczego. Kolegjum wyborcze wyłoni listę kandydatów, poczem przeprowadzi głosowanie w ten sposób, że każdy delegat ma prawo oddać głos: Województwa wybierające 5 lub 6 senatorów na 4-ch kandydatów, województwa wybierające 4-ch senatorów na 3-ch kandydatów, województwa wybierające 3-ch senatorów na 2-ch kandydatów, województwa wybierające 2-ch senatorów na 1 kandydata. Wybrani na senatorów zostają ci, którzy otrzymają największą ilość głosów, niemniej jednak niż ½ głosów każdy.

Po wyborze senatorów odbywa się w ten sam sposób wybór 2-ch zastępców senatorów. Z ogólnej liczby 64 senatorów powołanych w ten sposób przypada na m. stoł. Warszawę oraz województwo kieleckie i lwowskie po 6 senatorów, na województwo warszawskie i łódzkie po 5 senatorów, na województwo lubelskie, wileńskie, krakowskie i poznańskie po 4-ch senatorów, na województwo wołyńskie, białostockie, tarnopolskie i śląskie po 3-ch senatorów, na województwo pomorskie, nowogrodzkie, poleskie i stanisławowskie po 2-ch senatorów. Po ogłoszeniu wyników wyborów do senatu nastąpi w ciągu dni 7-iu powołanie pozostałych 32 senatorów przez Prezydenta R. P.

Wybór zawodu a bezrobocie w Polsce

W związku z kończącym się rokiem szkolnym powstaje nadzwyczaj ważna kwestja wyboru zawodu dla wielu tysięcy młodzieży kończącej szkołę powszechną.

Co robić, by nie powiększać zastępów bezrobotnych, by stworzyć sobie trwałe podstawy egzystencji, by zapewnić byt sobie i pomóc rodzinie?

Odpowiedź na te pytania znajdziemy łatwo, gdy rozejrzymy się w stosunkach innych państw Europy zachodniej, jak Francja, Belgja, Niemcy, Danja czy Szwajcarja a przedewszystkiem Anglja, gdzie stopa życiowa przeciętnego obywatela, mimo kryzysu, jest bez porównania wyższa niż u nas.

Potęga Anglji opiera się na panowaniu na morzu i na handlu z kolonjami. Flota handlowa angielska stanowi 3-cią część floty handlowej całego świata i jest blisko 2 razy większa od floty najpotężniejszego konkurenta na tem polu — Stanów Zjednoczonych. Kupcy angielscy — to potentaci, z którymi liczą się wszyscy, nie wyłączając rządu. Ale szkoły zawodowe, a szczególnie handlowe, w Anglji są otoczone troskliwą opieką rządu i całego społeczeństwa. Wychowankowie wysoko sobie cenią honor uczęszczania do nich, a niezależne stanowisko w życiu i samodzielność jest ich ambicją.

W Niemczech już same dane statystyczne dają dużo do myślenia, ponieważ więcej niż 1/10 część ludności Niemiec, bo 11,7% trudni się handlem i czerpie stąd znaczne korzyści. Niedawne to czasy, gdy sprowadzano do nas dobrze płatnych niemieckich fachowców dla wielu gałęzi życia gospodarczego w Polsce. W Niemczech powstanie i rozwój szkolnictwa zawodowego datuje się już od dawna. Już w końcu 17 wieku pojawiają się tam szkoły zawodowe, a dziś szkolnictwo zawodowe zostało rozbudowane i doszło do bardzo wysokiego poziomu.

Danja słynie ze swych wyrobów mleczarskich i handlu niemi, instruktorzy duńscy poszukiwani są wszędzie, a wyroby innych krajów są przeważnie eksportowane pod marką duńską.

Nie będziemy tu mnożyć przykładów. Zaznaczyć tylko należy iż w innych krajach europej-

ckich, prócz wymienionych, jak we Francji czy Belgji tylko mały odsetek młodzieży uczęszcza do szkół ogólnokształcących, reszta przygotowuje się do życia w szkołach zawodowych.

Rezultat — państwo staje się bogatsze i, jak w Belgji, na 1 km² może wyżyć 260 ludzi, u nas zaś mówi się o przeludnieniu wobec gęstości zaludnienia 80 ludzi na 1 km. kw.

Reasumując powyższe, stwierdzić musimy, że zagranicą wykształcenie fachowe cieszy się szczególną opieką i poparciem całego społeczeństwa.

Kupiec, przemysłowiec czy rzemieślnik, to ludzie ogólnie poważani.

Nie herby czy nazwiska stanowią o wartości człowieka, ale jego praca, jego inicjatywa. Bogactwo państwa opiera się na dobrobycie jego obywateli, na bogactwie jednostek, a od tego zależy i potęga państwa.

Z kolei rozpatrzmy szkolnictwo zawodowe w Polsce.

Zakładanie szkół zawodowych w Polsce rozpoczyna się dopiero za sprawą Komisji Edukacji Narodowej, która opracowała sieć szkół zawodowych i przystąpiła do jej realizacji.

Po rozbiorach władze zaborcze, widząc ogromne korzyści, jakie szkoły zawodowe przynoszą krajowi, zamykają je, względnie z wielką trudnością pozwalają na ich otwarcie. Od tego właśnie czasu datuje się zupełny upadek mieszczaństwa — kupców i rzemieślników.

Z odzyskaniem niepodległości społeczeństwo polskie w radosnej chwili zapomniało o swej doniosłej roli, jaką miało wykonać w zakresie rozwoju gospodarczego państwa, zapomniało o konieczności stworzenia silnej warstwy społecznej mieszczaństwa.

Każde miasto powiatowe, a nawet niepowiatowe, otwierało szkoły średnie ogólnokształcące, zapominając o kadrach zawodowych, niezbędnie potrzebnych przy odbudowie odzyskanego państwa.

Niedocenianie wartości szkół zawodowych przez młodzież, zresztą pod wpływem opinji społecznej, było bardzo jaskrawe, traktowała je bowiem jako szkolnictwo drugiego stopnia.

W ostatnich latach stanęliśmy wszyscy w obliczu doniosłych zmian gospodarczych.

Ostry kryzys światowy nie ominął i Polski. Jednym ze skutków kryzysu jest bezrobocie.

Ponieważ zagadnienie bezrobocia w Polsce jest ściśle związane z kwestją wyboru zawodu, zastanówmy się nad jego przyczynami oraz nad środkami do uniknięcia tych zjawisk na przyszłość.

Polska nie była nigdy krajem wyłącznie eksportującym swe wyroby; nasze zakłady przemysłowe, za wyjątkiem grupy włókienniczej, były nastawione na konsumcję wewnętrzną. Dlatego kryzys, choć jest dokuczliwy, nie wywołał u nas tak katastrofalnego bezrobocia. Dalej bezrobocie w krajach przemysłowych dotyka w pierwszym rzędzie warstw oświeconych, kupców, pośredników, techników fabrycznych i rzemieślników, a więc zawodowców, którzy stracili nagle możność pracy, bo cały ich wysiłek był wyłącznie obliczony na eksport.

Bezrobocie u nas ma inne podłoże. Od wielu lat wieś wyrzuca poważne ilości jednostek, pozbawionych własnego gruntu; te garną się do miast, lub, jeśli je stać na to, emigrują do krajów sąsiednich i zamorskich po zarobek lub na stałe. Ci jednak, którzy nie mogą emigrować na stałe, ani poszukiwać pracy u sąsiadów, starają się dostać do miast w nadziei łatwego zarobku przy prymitywnych czynnościach. Lecz tej właśnie pracy brak. Praca dla zawodowca, posiadającego wykształcenie zawodowe prędzej się znajdzie, natomiast pracy prymitywnej dla człowieka, umiejącego obchodzić się tylko z łopatą i taczkami, tej brak, bo choćbyśmy powinni rozbudować nasze drogi i linje kolejowe, nie posiadamy na to dostatecznych środków materjalnych. Tak np. często słyszymy ogłoszenia (przez radjo) o wakujących miejscach w różnych zawodach. Ogłoszenia te powtarzane bez skutku w wielu wypadkach, są najlepszym obrazem naszej rzeczywistości w dziedzinie bezrobocia. Mamy nadmiar w jednych dziedzinach, a niezwykłe braki w innych. Nikt nie odważy się dziś dać ogłoszenia do dziennika, że poszukuje maszynistki czy też stenografistki, bo zostałby zasypany ofertami, i biuro zapełniłoby się wzburzonym tłumem.

W tej kategorji pracy panuje pozorny nadmiar, gdy jednak postawić normalne wymagania, określić normy, ile ma być na minutę napisanych słów lub stron na godzinę, nikt się o posadę nie pokusi. Jest to dowodem, że dobrych zawodowców jest mało, że bardzo niewielu, stara się doprowadzić swą wiedzę i swą sztukę do granic „rekordowych".

Gdy to wszystko sobie uświadomimy, gdy w dodatku przeczytamy takie „Pamiętniki bezrobotnych", stanowiące dokument chwili, dowiemy się, że największą przyczyną bezrobocia jest jednak w większości wypadków brak należytego zawodowego wykształcenia.

Czytając choćby pobieżnie dzienniki, łatwo można przyjść do przekonania, że we wszystkich państwach cywilizowanych sprawy gospodarcze wysunęły się na pierwszy plan i stały się jedyną troską ich kierowników. Świat doszedł do przekonania, że rozwiązanie wszelkich problemów możliwe jest dopiero po uporządkowaniu najważniejszego zagadnienia, to jest zrównoważenia popytu i podaży w obrębie własnego kraju.

Ani polityką, ani drogą zmiany rządu czy ustroju osiągnąć się nie da dobrobytu całego społeczeństwa, lecz jedynie stałem wychowaniem garstki społeczeństwa w kierunku gospodarczym i zawodowym.

W Polsce niestety tak się układają stosunki, że mamy bardzo wielu literatów, muzyków, kandydatów na profesorów uniwersytetów, brak natomiast ludzi, którzy wskazaliby, jak wydobyć z naszej krainy bogactwa, leżące odłogiem, brak nam jednostek, podobnych do Forda, Baty, Rockefelera i Edisona.

Polska ma przed sobą w najbliższych latach wielkie zagadnienia gospodarcze do rozwiązania. Przystępujemy do drugiego aktu walki o naszą wolność — do aktu umocnienia tej wolności przez wzbogacenie się wewnętrzne. Od zrozumienia wysiłków całego społeczeństwa polskiego zależeć będzie, czy godni będziemy nazwy spadkobierców hasła walki wskrzesiciela i Wielkiego Budowniczego Polski, Marszałka Józefa Piłsudskiego, ażeby w wyścigu pracy i kultury społecznej i gospodarczej różnych narodów, Polska zajęła zaszczytne miejsce.

Misję naszą spełnimy, jeżeli przyszłość naszej młodzieży oprzemy na wykształceniu zawodowem a w pierwszym rzędzie na wykształceniu gospodarczo-handlowem.

Czytajcie Konstytucję!

To pierwszy warunek uświadomienia obywatelskiego

Nad czem nam rozmyślać należy w dniu 3 Maja, gdy sycąc oczy i serce widokiem obchodów, niebardzo jednak zastanawiamy się i niebardzo zdajemy sobie sprawę, dlaczego wśród mnogości dat tysiącletnich dziejów właśnie dzień 3 Maja, dzień uchwalenia Konstytucji urósł do wyżyn święta narodowego. Przecież dzieje nasze szczycą się i wielkiemi zwycięstwami oręża i potężnemi zrywami do wolności, i wielkiemi monarchami, i doniosłemi wydarzeniami kulturalnemi.

Była widocznie w tej dacie jakaś niespożyta dynamika, jakieś wskazanie pilniejsze i ważniejsze ponad inne, a zwie się ono zagadnieniem ustroju Rzeczypospolitej.

Właśnie Konstytucja 3 Maja stała się wielkim testamentem pokolenia, które przejrzało, które zrozumiało poprzednie błędy i grzechy narodu. Konstytucja miała odrodzić Rzeczypospolitą z ducha, miała usunąć z jej drogi kłody sobkostwa i prywaty, kłody anarchji i swawoli. Miała dać Państwu siłę, a obywatelowi wolność w granicach potrzeb Państwa. Nie została ona zrealizowaną i wcieloną w życie, pozostała jej rola narodowego testamentu. Dlatego ten drogowskaz ku potężnemu państwu o silnej władzy wykonawczej, o zasadzie „Dobro Rzeczypospolitej jest najwyższem prawem" wgryzł się w duszę polską, przetrwał półtora wieku nawet w podświadomości najuboższych duchem

Dziś nowe przyświeca nam słońce. Wskazania Konstytucji 3 Maja zostały zrealizowane w naszej nowej Konstytucji. Ale gdy dla święcenia owej Konstytucji 3 Maja wystarczał sentyment, hasło w samem jej imieniu tkwiące, jej symbolizacja, to Konstytucja 23 kwietnia jest żywa i nam bliska — dlatego jej treść, każde słowo ma dla nas bezpośrednią wartość.

Jeżeli zasada prawna nie uznaje tłumaczenia się nieświadomością przepisu prawa, to wobec artykułów Konstytucji staje się ona szczególnie jaskrawa, analogiczna do nieznajomości flagi państwowej, herbu państwowego.

Znajomość Konstytucji jest pierwszym warunkiem uświadomienia obywatelskiego. Konstytucję muszą znać już nietylko dorośli obywatele, ale treść jej musi wynieść ze szkoły powszechnej każde dziecko, jak to się dzieje we wszystkich demokracjach Europy i Ameryki.

Już na podstawie doraźnego zarządzenia ministerstwa oświaty, na mocy którego w szkołach powszechnych i średnich odbędą się pogadanki, a na wyższych uczelniach wykłady, słusznie wnioskować możemy, że znajomość Konstytucji wejdzie do programów szkół wszystkich szczebli, od powszechnych zaczynając, a na uniwersytetach kończąc.

Ale na uświadomieniu młodzieży nie możemy się zatrzymywać. Trzeba dać impuls do szerszej o wiele akcji, do rozpowszechnienia i zrealizowania hasła:

Czytajcie Konstytucję!

Musimy Konstytucji uczyć się wszyscy, nie wystarczą tu i ówdzie zaczerpnięte okruchy wiadomości, trzeba Konstytucję w powadze i skupieniu — przeczytać.

Zobaczymy wówczas, że ze słów Konstytucji bije moc potężna, że są w niej wskazania, które ludzkość i nasz naród wykuwały w trudzie zmagań dziejowych, płaciły żarliwością najlepszych uczuć i krwią własną. Zobaczymy, że nasze pojęcia i wyrobienia nabierają prostych, strzelistych linij, że potężna budowa naszego wielkiego Państwa staje się nam bliska i zrozumiała. Dzięki temu katechizmowi obywatelskiemu bez trudu zdołamy odróżnić plewy od ziarna w życiu państwowem, zło od dobrego, poszczek wiecowej agitacji od mądrości racji stanu.

Nasza Konstytucja z dnia 23 kwietnia 1935 r. wykazuje nam wyraźnie, ku czemu Polska idzie. Jest w niej powaga mocarstwa, które tylko na siłach własnych buduje, jest postęp społeczny, którym snadnie chlubić się możemy, jast zaufanie do najlepszej woli obywatelskiej, jest zrąb hierarchiczny oparty na zasłudze i wysiłkach na rzecz dobra publicznego, jest najwyższe uznanie dla pracy, jest wolność su-

mienia, jest solidaryzm obywateli, jest nakreślony ustrój Państwa, a wszystko owiane wielką niezłomną wiarą w przyszłość Rzeczypospolitej.

Dzieje nasze dały nam wymowne przykłady, czem może być Konstytucja dla narodu. Konstytucja 3 Maja 1791 roku świeciła, niby gwiazda przewodnia, w ciągu 150 lat niewoli. Była ona jedynym obrazem przyszłej niepodległej Rzeczypospolitej, krzepiła serca, gdy szalał despotyzm najeźdźców, budziła tęsknotę za własnem państwem na wiew pierwszych zwiastunów wolności. Konstytucja 17 marca 1921 r., obca nam duchem i piętnem wewnętrznych rozterek przypieczętowana, zepchnęła nasze młode Państwo w odmęty kataklizmów.

Konstytucja 23 kwietnia 1935 roku wzeszła na polskiem niebie, gdy idee państwowości i współpracy obywatelskiej zatarły już dawno ostanie ślady niewoli.

Czytajcie Konstytucję!

Tarnowice Stare.

Z życia Zw. Strzelekiego.

Tutejszy Oddział Z. S. urządził w czwartek 11. kwietnia b. r. wycieczkę do Chorzowa I. celem zwiedzenia urządzeń Huty Królewskiej. Zwiedzanie Huty trwało od godz. 14-ej do 16,30 i odbywało się pod kierownictwem jednego z inżynierów Huty. W wycieczce wzięło udział 35 osób — strzelców i strzelczyń — z Ob. Klasikiem Ryszardem na czele.

Wycieczka ta wywarła bardzo głębokie wrażenie na uczestnikach, dała bowiem możność poznania bardzo ważnej gałęzi naszego narodowego gospodarstwa jaką bezwątpienia jest przetapianie rudy żelaznej i przeróbka żelaza.

Do całości wychowania obywatelskiego przyrzuciła ta wycieczka jeszcze jeden czynnik naukowo-życiowy.

Zarząd i Komenda Oddziału Z. S. w Tarnowicach Starych poczuwa się do miłego obowiązku złożenia serdecznego podziękowania Powiatowej Komendzie P. W., Komendzie Powiatu Z. S. w szczególności zaś Ob. Komendantowi Pontusowi i p. kapitan. Otrębskiemu za umożliwienie odbycia tej wycieczki przez udzielenie 50 proc. zniżki kolejowej.

UWAGA!

Ważne dla kupców!

DRUKARNIA ŚW. WOJCIECHA

w Radzionkowie

poleca swoje praktyczne bloczki

Kasa dzienna

dla dziennych utargów

po najniższych cenach.

PRZEŻYTEK W PRZEDEDNIU PRAC NAD NOWĄ ORDYNACJĄ WYBORCZĄ

Konstytucja kwietniowa w art. 33 i 47 przewiduje nową ordynację wyborczą do ciał ustawodawczych. Konstytucja sama tej sprawy nie przesądza. Wyznacza Sejmowi i Senatowi ich zadania, ustala ich funkcjonowanie, ale sposób wyborów do tych ciał przekazuje oddzielnej ustawie.

„Ordynacja wyborcza do Sejmu — opiewa art. 33 nowej Konstytucji — ustali podział Państwa na okręgi wyborcze, określi liczbę posłów, unormuje postępowanie wyborcze...“

Jako naczelną wskazówkę natomiast tym, którzy będą opracowywali tę ordynację wyborczą, daje, że „Sejm składa się z posłów, wybranych w głosowaniu powszechnem, tajnem, równem i bezpośredniem“, że kadencja Sejmu trwa 5 lat, że wyborca musi mieć ukończonych 24 lat życia, a poseł conajmniej 30.

„Ordynacja wyborcza do Senatu — głosi art. 47 — określi liczbę senatorów oraz sposób ich powoływania, tudzież oznaczy kategorję osób, którym służyć będzie prawo wybierania i wybieralności“.

Zaś jako wskazanie dla przyszłych autorów ordynacji wyborczej nowa Konstytucja postanawia, że „Senat składa się z senatorów, powołanych w 1/3 przez Prezydenta Rzplitej, a w 2/3 w drodze wyborów“.

Następstwem więc wejścia w życie nowej Konstytucji musi być opracowanie nowego prawa wyborczego. A że kadencja obranego w r. 1930 Sejmu i Senatu w roku bieżącym kończy się — obowiązek stworzenia nowej ordynacji stał się kwestją aktualną, wymagającą ostatecznego załatwienia już w najbliższym czasie.

Stał się ten obowiązek tembardziej aktualny, iż społeczeństwo nasze już od dawna uświadamia sobie, że nietylko marcowa Konstytucja była hamulcem w rozwoju Państwa i wymagała koniecznie reformy, ale również i uchwalona na tle tej Konstytucji ordynacja wyborcza z 28 lipca 1922 wnosiła do naszego życia publicznego zarzewie tych fermentów i waśni, które tak tragiczne rozmiary przybrały na gruncie parlamentarnym przez pierwsze dziesięciolecie wolnej Polski.

To też, jeśli obecnie mamy uniknąć tych błędów i niedomogów, jakie ordynacja te zawierała, trzeba ordynację z lipca 1922 poddać krytycznemu rozpatrzeniu.

Zanim to jednak uczynimy, musimy przypomnieć w najogólniejszych zarysach historję powstania prawa wyborczego u nas, uprzytomnić sobie, skąd się wzięła i z jakiego ducha wyłoniła się ta ordynacja, którą obecnie zamierzamy przeformować w duchu potrzeb Państwa i w duchu tych doświadczeń, jakie poczyniliśmy z koncepcją przedstawicielstwa parlamentarnego w wolnej Polsce.

Państwo polskie powstało w chwili, gdy proces demokratyzacji prawa wyborczego — ciągnący się przez całe XIX-te stulecie i dwa pierwsze dziesiątki lat XX-go wieku — był już ukończony. Nic tedy dziwnego, że od początku prac nad ordynacją wyborczą panowała względna jednomyślność co do oparcia tej ordynacji na szerokich podstawach demokratycznych.

A więc komisja sejmowo-konstytucyjna, powołana w r. 1917 przez Radę Stanu jeszcze podczas okupacji niemiecko-austrjackiej uchwaliła, że ordynacja wyborcza powinna być oparta na zasadach 5-przymiotnikowego głosowania. Nie przyznała ta komisja prawa wyborczego kobietom, a cenzus wieku ustaliła: dla czynnego prawa wyborczego — 25 lat, dla biernego — 30.

Pierwsza obowiązująca ordynacja wyborcza z 28 listopada 1918 różni się tem, że przyznaje prawo wyborcze kobietom, zniża granicę wieku wyborców do lat 21 i opiera się na systemie list.

Zasady ordynacji z 1918 r. weszły do Konstytucji marcowej z tą jedynie zmianą, że cenzus wieku dla biernego prawa wyborczego podniesiony został do lat 25.

Na podstawie wskazań, zawartych w marcowej Konstytucji, oparta została obowiązująca obecnie ordynacja wyborcza z dnia 28 lipca 1922 — i na jej podstawie wybrane zostały trzy z rzędu Sejmy i Senaty; w r. 1922, 1928 i 1930.

W ciągu tych trzech kadencyj naszych ciał ustawodawczych ewolucja prawa wyborczego na świecie poszła bardzo daleko w kierunkach wręcz krańcowych. Sowiety, Włochy, Niemcy, Hiszpanja, Austrja i szereg innych państw zrealizował prawo wyborcze w formach bardzo dalekich od tych, które przyświecały twórcom idei parlamentarnej XIX-go wieku. „Kryzyzys parlamentarny“ stał się przedmiotem obszernej debaty na świecie. Gdy w ciągu XIX-go stulecia celem głównym było zapewnienie jaknajszerszym rzeszom kartki wyborczej i uczynienie z parlamentu instrumentu walki między partjami politycznemi — to wysuwa się po wojnie coraz bardziej koncepcja stworzenia z parlamentu organu, zdolnego do sprawnego wykonywania określonych funkcyj państwowych. A przesłanką takiego przeobrażenia zadań parlamentu stało się: zapewnienie silnej i zdyscyplinowanej większości i przesunięcie punktu ciężkości władzy z przedstawicielstwa partyjno-politycznego na Głowę Państwa, ścisłe rozgraniczenie kompotencyj naczelnych organów państwowych i zapewnienie ciągłości działania rządu.

Ewolucja ta, którą spostrzegamy na całym świecie, musi być wzięta w rachubę również i u nas, w chwili, gdy przystępujemy do ustalenia nowego prawa wyborczego. W świetle tych przemian, jakie się dokonały zarówno w strukturze politycznej, społecznej i gospodarczej Państwa — wiele norm prawnych, zawartych w ordynacji z 28 lipca 1922, stanowi już dziś przeżytek, wiele z nich ponadto jest wręcz szkodliwych, bo swego czasu wprowadzonych do ordynacji z tego samego owczego pędu do naśladownictwa obcych wzorów, który przecież tak ujemnie odbił się również i na całej Konstytucji z 17 marca 1921 r.

Pani domu!
Oszczędzasz,
jeżeli wszelkie braki
w naczyniach i sprzętach domowych i kuchennych uzupełnisz
w naszym bogato zaopatrzonym składzie!
Prosimy nas odwiedzić
bez zobowiązania!
A. Schaefer
Skład żelaza, Sp. z ogr. odp.
Tarnowskie Góry
ul. Krakowska 10. - Tel. 54555.

Giełda zbożowa.

Na dzisiejszem zebraniu warszawskiej giełdy zbożowo-towarowej ogólny obrót wyniósł .371 ton, w tem żyta 535 t. Notowano za 100 kg. parytet wagon-Warszawa w handlu hurtowym, ładunkach wagonowych: pszenica czerw. jara szklista 17½—18, jednolita 17½—18, zbierana 16.50—17, żyto I stand. 14.25—14.50, żyto II-gi stand. 14—14.25, owies I stand. 15½—16 owies II stand. 15—15.50, owies III-ci stand. 14½—15, jęczmień browarny 17½—18, jęczmień 2-gat. 16—16½, jęczmień 3-ci gat. 15½—16, jęczmień 4-ty gat. 15—15½, groch polny 23—25, groch Victoria 41—45, wyka 29—30, peluszka 28—29, seradela podwójnie czyszczona 11½—12½, łubin nieb. 8—8½, żółty 9½—10, rzepak i rzepik zim. 40—41, rzepak i rzepik letni 36½—37½, siemię lniane basis 45—46½, koniczyna czerw. sur. 110—120, czerwona bez kanianki o czyst. 97% 150—165, koniczyna biała surowa 59—70, koniczyna biała bez kanianki o czyst. 97% 80—95, mak nieb. bez obrotów 35—37, ziemniaki jadalne 3.25—3.75, mąka pszenna gat. I-B 30—33, I-C 28—30, I-D 26—28, I-E 24—26, II-B 22—24, II-D 21—22, II-F 20—21, III-A 14—15, mąka żytnia I gat. do 65% 23—24, do 65% 22—23, II-gi gat. 16—17, razowa 17—18, poślednia 13½—14½, otręby pszenne 11½—12, otręby pszenne średnie 11—11½, miałkie 11—11½, otręby żytnie 10—10.25, kuchy lniane 17.75—18.25, kuchy rzepakowe 12—12½, słonecznikowe 18—18.50, śruta sojowa 18½—19.

Co słychać w Mikołesce.

Na samej granicy powiatu i Państwa naszego pomiędzy Boruszowcem, Pniowcem i Jędryskiem na uroczej polanie położona jest wioseczka Mikołeska. Miejscowość sama powstała około 1780 r., a mieszkańcy jej wypalali węgiel drzewny dla hut. Obecnie liczy gmina przeszło 200 mieszkańców, sołtysem gminy jest od lutego br. p. Jan Szołtysik, zaś kierownikiem szkoły p. Szwimer. Ludność wioski jest ludnością polską, garnącą się chętnie do towarzystw polskich jak powstańcy, harcerze, strzelcy itp.

Mikołeska jest zewsząd otoczona pięknemi lasami, niestety jest dojazd do gminy fatalny. Drogi w kierunku Boruszowca, Pniowca i Kalet należy jak najprędzej naprawić na twardym pokładzie. Mieszkańcy tej wioski nie mogą zrozumieć, że płacą daniny drogowe, a sami posiadają najfatalniejsze drogi w powiecie. Władze nasze prosimy Mikołeskę otoczyć wystarczającą opieką. Dużo z naszych obywateli nie wie czasem, gdzie wakacje lub wolne chwile spędzić — niech wyjadą sobie do Mikołeski, prześlicznej, uroczej wioseczki i napewno będą zadowoleni, gdyż za nikłe fundusze podreperują sobie swoje zdrowie, a z drugiej strony udowodnią mieszkańcom Mikołeski, że obywatele powiatu o nich pamiętają. Niejedna szkoła z okręgu przemysłowego lub drużyna harcerska mogłaby urządzić kolonje letnie w tej miejscowości, gdyż w Mikołesce jest nadzwyczaj dobre powietrze. Pamiętajmy o Mikołesce.

Kronika Policyjna.

Kradzież.

Przedsiębiorca instalacyjny Rupik Jan z Tarnowskich Gór doniósł Policji, że w kwietniu br. skradziono z budowy przy ul. Mickiewicza na jego szkodę narzędzia instalacyjne w wartości 45 zł. Policja prowadzi dochodzenia celem ustalenia sprawcy kradzieży.

Włamanie.

W nocy z dnia 4 na 5 bm. włamali się przez częściowe wytłuczenie szyby okna wystawowego składu konfekcyjnego kupca Dubiela z Radzionkowa dotychczas nieznani sprawcy i skradli około 32 koszule męskie, 3 pary kalesonów 4 pary pończoch jedwabnych, 8 krawatów oraz 2 teczki skórzane koloru żółtego. Szkoda wynosi około 150 zł.

Jako silnie podejrzanych dokonania kradzieży przytrzymano braci Ch. Dalsze dochodzenia w toku.

Kradzież ziemniaków.

4 bm. zgłosił w Policji w Boruszowcu Zielonka Józef z Boruszowca, że w nocy na 2 bm. nieznany sprawca skradł mu z kopca pewną ilość ziemniaków. Policji udało się ustalić sprawców kradzieży w osobach członków pewnej rodziny z Boruszowca, na którą sporządzono doniesienie karne do Sądu.

Pożar.

5 bm. powstał pożar na strychu domu własności Matejczyka Kaspra w Tarnowskich Górach. Dzięki rychłej pomocy Ochotniczej Straży Pożarnej zdołano pożar zlokalizować w czasie jednej godziny. Spalił się całkowicie dach domu, słoma i siano znajdujące się na strychu. Szkoda wynosi około 3000 zł. Dom był ubezpieczony — przyczyny pożaru dotąd nie ustalono.

Renegacka plotkarka.

Za rozsiewanie antypaństwowych wieści doniesiono celem ukarania Horzelową Marję w Rybnej. Plotkarka będzie przykładnie ukarana.

Zasądzenie sprawców napadu na inwalidę Pierdziwoła.

W ostatnich dniach odbyła się przed Sądem Okręgowym w Tarn. Górach rozprawa sądowa w sprawie napadu rabunkowego na inwalidę Pierdziwoła, o którym donosiliśmy w lutym br. Po przeprowadzeniu rozprawy zostali zasądzeni: Ulbrich na 3 lata więzienia i 5 lat utraty praw obywatelskich, Bernbrich Franciszek 1 rok więzienia, Pol Paweł, 7 miesięcy więzienia, Swiętek Emil i Tobolikówna Paulina każdy 1 rok więzienia.

Zaginięcie.

30 ubm. zgłosił w Policji Głogowski Andrzej z Starych Tarnowic, że córka jego Waleska lat 46, samotna, oddaliła się z domu i dotąd nie powróciła.

Wymieniona jest nieco upośledzona na umyśle i oddalała się już kilkakrotnie z domu. Opis: wzrost około 165 cm., szczupła, twarz podłużna, ubrana w suknię granatową i czarne buciki.

ROZKŁAD JAZDY

ważny od 15 maja 1935 r.

Odjazd pociągów ze stacji Tarnowskie Góry w kierunku:

Lubliniec	Gdynia przez Karsznice:	Woźniki	Katowice	Bytom
†4,37	0,15	5,00	3,32	s 0,41
8,48	14,57	14,09	r 4,36	4,28
12,13			P 5,32	7,10
16,51	Poznań przez Ostrów	Strzybnica	6,29	12,22
18,30		r 5,34	7,46	r 15,15
19,47		7,52	9,47	17,00
22,35	6,53	12,56	§11,24	s19,05
	9,02	r13,38	12,43	20,18
	14,22	r15,18	13,48	Chebzie
	§19,58	17,00	15,06	r 4,44
	P 0,36	r19,18	16,00	r12,35
	0,59	21,13	17,55	
			18,51	
			20,33	
			21,58	

Uwaga: † — kursuje w dni poświąteczne. s — kursuje w dni świąteczne. r — kursuje w dni robocze. § — kursuje od 16 VI. do 1. IX. Katowice — Hel.

Popieraj wyroby krajowe

P. Z. Z. w Radzionkowie na nowej drodze.

W dniu 1. bm. odbyło się przy udziale 200 obecnych walne zebranie. Polskiego Związku Zachodniego (dawn. ZOKZ.) Koła w Radzionkowie. W zastępstwie nieobecnego prezesa Koła p. prof. Apostoła zagaił zebranie wiceprezes p. dr. Szolin, oddając dalsze przewodnictwo zebrania p. dyr. Ważgowskiemu, który przybył w charakterze delegata Zarządu Powiatowego. Po sprawozdaniach ustępującego zarządu i udzieleniu absolutorjum wybrano nowy zarząd, do którego weszli pp. Reguła prezes, dr. Szolin wiceprez., Tobor Fl., Marek, Jarantowski, Blatoń, Kuś, Twardokęs, Roszczyk, komisja rewizyjna pp.: Kaniut, Stopik, Matuszek, delegaci na zjazd pp. Ferda, Breguła.

Nowowybrany prezes, przyjmując kierownicze stanowisko w tak ważnej na tutejszym terenie organizacji jaką jest P.Z.Z., niesłusznie się zastrzegał, że może pracy nie podołać. Praca bowiem P.Z.Z. w Radzionkowie, po kilkuletniej niebardzo zaszczytnej bezczynności, nietylko że ma ruszyć z miejsca, ale stać się musi przedewszystkiem owocną. Jeżeli każda inna organizacja mogłaby pozwolić sobie na bezczynność, to P.Z.Z. tego niewolno. Uzasadniać bliżej tego chyba nie trzeba. To też od nowoobranego zarządu domagamy się wytężonej solidarnej pracy.

W Radzionkowie takiej pracy naprawdę trzeba. Społeczeństwo zaś miejscowe prosimy o jak najzyczliwsze ustosunkowanie się do wszelkich poczynań P. Z. Z., a wspólnym wysiłkiem przyczynimy się niewątpliwie do utrwalenia i ugruntowania polskości na zachodniej rubieży.

ANTONI KAROLEK
MISTRZ STOLARSKI
Warsztat stolarski w Tarn. Górach, przy ul. Poprzecznej 1.
Poleca się:
do wykonania mebli wszelkiego rodzaju, oraz wszelkich prac, wchodzących w zakres stolarstwa. — Przyjmuje się również wszelkie zamówienia na prace budowlane.
Solidne wykonanie. Ceny bezkonkurencyjne.

WĘGIEL — CEMENT — WAPNO
w najlepszych jakościach po cenach najtańszych poleca
Górnośl. Centrala Węglowa
PIOTR SEBEL
TARNOWSKIE GÓRY, Piastowska 19
Telefon nr. 540 13 — Składnica kolejowa telefon nr. 540 65

Sobota 11 maja 1935

Dziś: k. Mamerta
Jutro: Pankracego
Wschód słońca: godz. 4.27
Zachód słońca: godz. 19.26

Porządek nabożeństw

Kat. Kościół Parafjalny.

(od 13. V. 1935 r. do 19. V. 1935 r.)

Poniedziałek 13. V. o godz. 6,15 Rocznica za d. śp. Alberta Heliosa z kond. (niem)., o godz. 7,15 Rocznica za d. śp. Leona Staniendy i pokrew., o godz. 7,45 Pogrzebowa za d. śp. Jana Klucznioka (niem.)

Wtorek 14. V. o godz. 6,15 Do Matki Boskiej w int. róży 7 Konstantego Kulika za żyjących, o godz. 7,15 Rocznica za d. śp. Klary Wypior z kond.

Środa 15. V. o godz. 6,15 Rocznica za d. śp. Wojciecha Lebka i brata Teofila, o godz. 7,15 Za zmarłych z Różańca z konduktem.

Czwartek 16. V. o godz. 6,15 Za d. śp. Leopolda i Pawła Grysików i starzyków, o godz. 7,15 Za zmarłych z Różańca (niemiecki oddział).

Piątek 17. V. o godz. 6,15 Za d. śp. Wiktorji Banderskiej i rodziców Piotra i Florentyny Psiuków, o godz. 7,15 Za zmarłych z Matek Chrześcijańskich z konduktem.

Sobota 18. V. o godz. 6,15 Za d. śp. Anny Stanieczkowej, z konduktem, o godz. 7,15 Msza św.

Niedziela 19. V. o godz. 6,45 Za roczne dziecię Longina Paczułę, o godzinie 8,30 Za żyjących z Różańca, o godz. 10-tej Za żyjących z Różańca (oddział niem.), o godz. 11,30 Parafjalna

Licytacja Przymusowa.

W dniu 25. maja 1935 r. sprzedany zostanie w drodze licytacji w Sądzie Grodzkim w Tarnowskich Górach nowy budynek mieszkalny II-piętrowy w Radzionkowie, ul. Wiktora, własność małżonków Antoniego i Augustyny Nobis oraz Jana Aleksy. Warunki kupna korzystne.

Informacji udziela skrytka pocztowa 35 Tarnowskie Góry.

Kalendarzyk zebrań

Zw. Polskich Samodz. Rzem. Koło w Tarn. Górach zwołuje swoje miesięczne zebranie na dzień 16 maja br. o godz. 19-tej (7-mej) na sali p. Pospieszyńskiego plac Żwirki i Wigury.

Porządek obrad:

1. Zagajenie i przywitanie. 2. Odczytanie protokołu. 3. Ściągnięcie składek. 4. Przyjęcie kandydatów na członków. 5. Komunikaty zarządu. 5. Wolne głosy i wnioski.

Prosimy o pewne i punktualne przybycie.

Zebranie N. Ch. Z. P.

Dnia 26. IV. odbyło się w Domu Ludowym w Tarn. Górach zebranie Koła miejscowego N. Ch. Z. P. Zebranie zagaił i przewodniczył jemu p. poseł Syska, poczem nastąpiło odczytanie protokołu z ostatniego zebrania przez sekretarza p. Szwedta, który równocześnie przedstawił sprawozdanie z przebiegu kursu polityczno-gospodarczego. Referat propagandowy o pożyczce inwestycyjnej wygłosił p. dyr. Ważgowski, kierownik Powiatowej KKO. Referent wyjaśnił cele pożyczki i korzyści jakie wypływają dla subskrybentów tej pożyczki. Następnie wygłosił referat p. poseł i dyrektor Syska o niektórych ważniejszych postanowieniach nowej konstytucji. Mówca twierdził, że nowa konstytucja nie zniosła autonomji śląskiej i naprawiła prawa i obowiązki w nowym Sejmie, wybranym na mocy nowych przepisów konstytucyjnych. Oba referaty przyjęto z wielkiem zadowoleniem.

Wieczór literacko-muzyczny

Staraniem tarnogórskiego Ogniska Z. N. P. i Koła Opieki nad Strażą Przednią w Tarnowskich Górach odbędzie się w niedzielę 12 maja br. w Domu Ludowym Wieczór literacko-muzyczny, w którym wezmą udział — między innymi — para słynnych powieściopisarzy regjonalnych śląskich, Zofja Kossak-Szczucka i Gustaw Morcinek, ponadto znani poeci regjonalni: Janina Zabierzewska, Paweł Musioł, Włodzimierz Żelechowski. Stronę muzyczną wieczoru reprezentować będzie utalentowany skrzypek Józef Cetner, prof. Konserwatorjum Muzycznego w Katowicach, który przy akompanjamencie Ady Głogowskiej odegra szereg utworów własnych i najsłynniejszych kompozytorów polskich i zagranicznych.

Wymienione nazwiska mówią same za siebie i nie potrzeba im reklamy. Że zaś o tem na tych łamach piszemy, to nie tyle w celu zachęcenia szerszej publiczności, mniemamy bowiem, że sława wykonawców wieczoru jest najlepszą zachętą, ile raczej w celu przypomnienia o tem, tak ważnem w kulturalnem życiu naszego miasta, wydarzeniu.

P. Szczucka i p. Morcinek wystąpią z recytacjami własnych utworów, których sława obiegła dziś już całą Polskę. Cała Polska karmi się dziś wartościowemi wytworami myśli tych dwojga ludzi, który Śląsk nadewszystko ukochali i piękno tej starej piastowskiej dzielnicy naszej Rzeczypospolitej ukazali nam w całej pełni.

Przypominamy tedy jeszcze raz, że wieczór literacko-muzyczny odbędzie się w niedzielę 12 maja br. w Domu Ludowym i wyrażamy nadzieję, iż sala wypełni się po brzegi pragnącymi skorzystać z tej doskonałej uczty duchowej. Początek o godz. 17

Z biegu narodowego na przełaj urządzonego w dniu 3 Maja

Staraniem Polskiego Związku Lekkoatletycznego urządzono w dniu 3 maja na całym terenie Rzeczypospolitej Polskiej bieg narodowy na przełaj. Urządzeniem tego biegu w Tarn. Górach zajął się miejscowy oddział Zw. Strzeleckiego. Bieg urządzono z osobna dla juniorów i dla seniorów, i to dla pierwszych na trasie 3400 m. dla drugich zaś na trasie 5000 m. Trasa dla seniorów prowadziła przez Czarną Hutę i Sowice. Bieg ten zaliczyć można do biegów, które dotąd najlepiej udały się w Tarn. Górach, aczkolwiek startowała zaledwie połowa zawodników poprzednio zgłoszonych, bo zgłosiło się przeszło 80 zawodników, startowało zaś zaledwie 46 zawodników prawdopodobnie wskutek niepogody. Jako pierwszy przybył do mety w grupie juniorów Maroński, członek Z. S. w czasie 11,37 minut, następny przybył Bednarczyk w czasie 11,49 min., trzeci Działach 12,04 min., czwarty Jędrosz 12,12 min., piąty Kucharczyk 12,14 min. W grupie seniorów przybył do mety jako pierwszy Musialik, członek K.S.M. w czasie 16,27 min., drugi Korbel, czł. Z.S. 16,50 min., trzeci Miozga, Tow. Gimn. Sokół 16,57 min., czwarty Wójcik, Tow. Gimn. Sokół 17,04 min., piąty Wieczorek, Tow. Gimn. Sokół 17,32 min. szósty Jewdokimów z 11 pp. 17,37 min. Zwycięzcom wręczono 10 nagród (4 nagrody juniorom, 6 nagród seniorom), ufundowanych przez ob. ob. Dyrektora Rytera, prezesa Zarządu Powiatu Z. S. i inspektora Fr. Bacika, prezesa Oddz. Z. S. W grupie juniorów przybył do mety poza konkursem Jendruś z Lasowic w czasie 11,19 min. Gdyby zawodnik ten był spełnił formalności przy starcie, byłoby mu zatem przypadło pierwsze miejsce.

Wieczór literacki

Chełpimy się często, że mieszkamy w centrum cywilizacji i kultury, mamy do dyspozycji szereg rozrywek kulturalnych, zaspakajających nasze potrzeby duchowe, ale gdybyśmy przeliczyli wszystkie sposobności tego rodzaju w samych Tarnowskich Górach, to znaleźlibyśmy się w kłopocie z liczeniem imprez kulturalnych. Właściwie mówiąc, nie byłoby czego liczyć.

Do Katowic to jednak daleko, bo i kilometry, i bilety i czas napewno stają się nieprzezwyciężonemi przeszkodami, oddalającemi ośrodek Śląska nie na parę dziesiątków kilometrów, ale na setki.

Nic nie pozostaje, jak skorzystać z urządzeń tarnogórskich, a takiem jest niedzielny

Wieczór literacki

z udziałem wybitnych talentów literackich i muzycznych. Zjeżdżają do nas na recytacje swoich utworów Morcinek, Zabierzewska, Kossak—Szczucka i inni, odtworzą kilka cennych utworów muzycznych mistrzowie skrzypiec i fortepianu.

Będziemy mieli możność poznać autorów dzieł literackich, opiewających i omawiających regjon śląski, posłuchać żywego słowa ludzi tak pięknie przedstawiających trud i znoje górnika śląskiego, że łezka uczucia niejednemu z nas wystąpiła i wystąpi w czasie czytania „Serca za tamą".

Zapłaciwszy skromne wejście, nietylko pokrzepiamy ducha własnego, lecz zdrowie młodzieży, na rzecz której przeznaczony jest dochód. W lecie nasze latorośle, zawdzięczając uczestnikom wieczoru, spędzą parę tygodni beztroskich wakacyj, by, wzmocniwszy siły ducha i ciała stać się przodownikami swych rówieśników z ław szkolnych.

W niedzielę wieczorem spędzamy czas na rendez-vous w sali Domu Ludowego.

Nagły zgon.

W nocy z 5 na 6. bm. zmarł tragiczną śmiercią w Tarn. Górach lekarz dentysta Dr. Lelman. Zmarły pozostawał w domu sam, bowiem żona wymienionego znajdowała się w podróży. Wieczorem położył on się do łóżka i w nocy doznał napadu epileptycznego. Skutek był bardzo fatalny, temwięcej, że nikt nie mógł nieszczęśliwemu udzielić pomocy, wskutek czego Dr. Lelman udusił się w poduszkach. Tragiczną śmierć spostrzegła dopiero rano służąca, która zaalarmowała domowników.

Walne zebranie P.Z.Z. w Tarn. Górach.

7. bm. odbyło się walne zebranie P. Z.Z. w Tarn. Górach. Zebranie zagaił prezes p. Powała, prosząc o wybór prezydjum walnego zebrania, w skład którego weszli p. Burmistrz Antes jako przewodniczący, zaś p. nauczyciel Szybiński jako sekretarz. Po odczytaniu protokołu z ostatniego walnego zebrania nastąpiło sprawozdanie prezesa p. Powały. Takowy omówił szczegółowo tę ogromną pracę wykonaną przez Koło, której pracy świadkiem było miejscowe społeczeństwo. Kasa przedstawiała się w dochodach 6.550 zł, zaś w wydatkach 6.320 zł. Po sprawozdaniu komisji rewizyjnej i na jej wniosek udzielono ustępującemu zarządowi jednogłośnie absolutorjum, poczem na wniosek komisji matki potwierdzono zarząd w składzie pp: prezes Powała Jan, wiceprezes Ważgowski Kazimierz, sekretarz Moczyński Ignacy, zast. Szybiński, zaś skarbnik inspektor Kocybik. W skład zarządu weszli jeszcze pp. Burmistrz Antes, dyrektor Dr. Merklinger i inni. Po wyborze zabrał głos ponownie wybrany prezes p. Powała zapowiadając festyn P.Z.Z. na dzień 2 czerwca br. w parku Sielanki, zachęcał do wzięcia udziału w zjeździe śpiewaków w Bytomiu w lipcu br. i poruszył inne kwestje aktualne w P. Z. Z.

Z życia Tow. Polek.

Koło miejscowe Tow. Polek w Lasowicach urządziło dla swoich członkiń święcone. Uroczystość zagaiła przewodnicząca p. Piątkowa, poczem kier. szkoły p. Musioł wygłosił referat o znaczeniu tradycji urządzania święconego. Z gości były również obecne delegatki Tow. Młod. Polek oraz delegat P. Z. Z., którzy razem z członkiniami zostali ugoszczeni. Po ugoszczeniu ich odegrały członkinie Tow. Polek dwie arcywesołe jednoaktówki, które wywołały salwy śmiechu. Po przedstawieniu odbyła się zabawa taneczna, podczas której bawiono się wesoło. Cała uroczystość miała bardzo miły przebieg.

—o—

Taksamo urządziło Tow. Polek w Bobrownikach pod przewodnictwem p. Wanotowej tradycyjne święcone. Po uroczystości omówino sprawę pielgrzymki do Częstochowy, ustalono dzieci biedne do I. Komunji św. W końcu wygłosiła przewodnicząca odczyt pt.: „Po ciernistej drodze".

—o—

W Piekarach Rudnych odbyło Tow. Polek swoje miesięczne zebranie pod przewodnictwem p. Musialikowej, gdzie omawiano sprawę wycieczki do Lwowa, oraz uchwalono zapomogi dla biednych dzieci przystępujących do I.Komunji św.

—o—

Chechło Nowe

Podziękowanie.

JWP. dr. Szpilowi składa koło P.Z.Z. w Chechle Nowem tą drogą serdeczne "Bóg zapłać" za bezpłatne zbadanie dzieci mających wyjechać w tym roku na kolonje letnie. Nadmieniamy, że p. dr. Szpil badał dzieci i w ubiegłych latach, za co zarząd Koła jak i rodzice są Mu bardzo wdzięczni.

Kronika policyjna.

Nielegalne przekroczenie granicy.

Dnia 7. bm. przekroczył nielegalnie granicę w Rybnie z Polski do Niemiec i odwrotnie P. Ludwik z Piekar Wielkich. Policja przytrzymała P. wylegitymowała go i doniosła do Sądu celem ukarania.

Złodziejkę pierścienia brylantowego przychwycono.

W ostatnich dniach donosiliśmy, że nierozpoznana kobieta ukradła u złotnika Klozego Hermana w Tarn. Górach pierścień brylantowy w wartości 1000 zł. Dzięki usilnym zabiegom naszej Policji udało się przychwycić sprytną złodziejkę, a jest nią Lepichowa Marja z Chorzowa. Mimo udowodnienia winy dokonania kradzieży, pierścienia nie zdołano odnaleźć, gdyż wspomniana go ukryła. Lepichową odstawiono wraz z doniesieniem do Sądu.

Kradzież.

Dnia 7. bm. w godzinach przedpołudniowych w czasie nieobecności dom - wników dostał się do mieszkania Paniczkowej Pauliny (za pomocą podrobionego klucza) Brol Antoni i skradł jej gotówkę i różne inne dobre rzeczy. Podczas przeprowadzenia dochodzeń udowodniono Brolowi drugą popełnioną kradzież w szkole w Pniowcu. Wymienionego doniesiono do Sądu Grodzkiego w Tarn. Górach celem ukarania.

W niedzielę, dnia 12 bm. odbędzie się mecz piłki nożnej **KS „Chorzów"** (Liga Śląska) contra **KS „Śląsk" Tarn. Góry**

ERIKA

MAGAZYN OBUWIA

TARN. GÓRY, ul. Krakowska 25

Wyłączna sprzedaż obuwia świetnej marki

Del-Ha

Obuwie Del-Ha to oszczędność wielka!

Sandały lekkie, wygodne, na podeszwie skórkowej, oraz na podeszwie z ind. gumy we wszystkich wielkościach od **zł. 2,90**

Eleganckie aksamitki dla Pań — czarne i bronzowe — na obcasie słupkowym i francuskim. **zł. 7,—**

Białe pantofelki, w najlepszem wykonaniu, płócienne oraz skórkowe do Komunji świętej od **zł. 5,—**

Trwałe pantofelki tenisowe dla Pań — z najlepszego białego płótna już nadeszły **zł. 2,90**

K. K. O.

Komunalna Kasa Oszczędności

Powiatu Tarnogórskiego.

w Tarnowskich Górach, ul. Krakowska nr. 16.

Tel. 54277: P.K.O. Katowice nr. 301 014

Oddz. w Radzionkowie, gm. Urzędu gm.

Gwarantuje pewność wkładów oszczędnościowych majątkiem własnym i powiatu tarnogórskiego, oraz jego wpływami podatkowemi.

Zakupuje i sprzedaje waluty zagraniczne, papiery państwowe, obligacje itp. po najlepszym dziennym kursie.

Załatwia zlecenia inkasowe oraz wszelkie czynności wchodzące w zakres bankowości.

Przyjmuje na przechowanie w swoich skrytkach — safesach jako depozyta papiery wartościowe, dokumenta itp.

Prowadzi Kolekturę Państwowej Loterji Klasowej.

LOSY do nabycia: w Tarnowskich Górach, ul. Krakowska 16.

w Radzionkowie w Oddziale Kasy (gmach Urzędu gminnego.)

Wkłady oszczędnościowe w Komunalnej Kasie Oszczędności są wolne od wszelkich danin i podatków. — —

Zastępstwa Banku Polskiego oddział w Królewskiej Hucie, Banku Gospodarstwa Krajowego oddz. w Katowicach i Państwowego Banku Rolnego oddz. w Katowicach.

Godziny kasowe od 8—13-tej, i od 15—17-tej w soboty od 8—12-tej.

HANDEL ŻELAZA i NARZĘDZI

dawniej **A. BAUM** dawniej

TARNOWSKIE GORY, UL. ZAMKOWA 4. TELEFON 540-18

Tam kupisz najtaniej **Materjały budowlane**

cement, gips, wapno hydraul., trzcina, papa izol. i dachowa, kafle i materjały kaflowe. —

Żelazo, Blachy, Dźwigary siatki druciane, druty, gwoździe.

Materjały rolnicze i ogrodnicze maszyny rolnicze i części do masz., nożyce ogrodn.

Rafja, wosk, karbol do drzew

Fa Karol Kaczmarczyk

!

za bezcen!

poleca: płaszcze letnie: damskie, męskie i dziecięce. Ubranka dla dzieci, przystępujących do I. Komunji św. Ubrania męskie sportowe, materjały i artykuły damskie, welury, płótna, adamaszki, aksamity, firanki, trykotaże i kamizelki — chodniki i dywany po znacznie **zniżonych cenach**!

Tarn. Góry, ul. Krakowska 5 Tel. 54-15 parter i I. piętro

Czy odnowiłeś swój abonament?

Jeżeli chcesz sprzedać

musisz mówić jak najczęściej o zaletach swych towarów za pośrednictwem — — — — — —

Ogłoszeń

umieszczonych w dziennikach i czasopismach.

A. SCHAEFER

Telefon 54555

ZELAZO

wszelkiego rodzaju — blachy dźwigary, rury i metale

MATERJAŁY BUDOWLANE

MATERJAŁY SANITARNO-KANALIZACYJNE

OKUCIA BUDOWLANE

FONIERY DYKTY

Materjały elektrotechniczne

Tarn. Góry

Hurtownia Piwa Tyskiego

Fabryka Wód Mineralnych

J. Hirschmann Tarn. Góry

ul. M. Piłsudskiego Telef. 54191.

ROWERY

MASZYNY DO SZYCIA, INSTRUMENTY MUZYCZNE, GRAMOFONY — — — — I PŁYTY. — — — —

ARTYKUŁY SPORT. RADJO.

WÓZKI DZIECIĘCE I SPORTOWE PO NISKICH CENACH!

Wiktor Deutsch

TARNOWSKIE GÓRY

ul. KRAKOWSKA nr. 3

DRUKARNIA ŚW. WOJCIECHA

RADZIONKÓW, UL. ŚW WOJCIECHA.

WYKONUJE druki wszelkiego rodzaju jak bilety wizytowe, zawiadomienia ślubne, programy, afisze formularze itp. szybko, solidnie, po cenach umiarkow.

Telefon 53149

KUPUJ WYROBY KRAJOWE!

Wydawca i nacz. redaktor EMIL GAJDAS, Radzionków; odp. KIERAS JAN, Radzionków. Druk: Drukarnia św. Wojciecha w Radzionkowie.